

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Коста Димитров Герджиков -

Софийски университет "Св.Климент Охридски"

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "доктор"

в област на висше образование: 1. Педагогически науки;
професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по
(Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини)

Автор: инж. Лилия Георгиева Христова

Тема: „ФОРМИРАНЕ НА УМЕНИЯ ЗА ЗАЕТОСТ ПО АНАЛИТИЧНА ХИМИЯ ЗА СТУДЕНТИ В ИНЖЕНЕРНИ СПЕЦИАЛНОСТИ“

Научен ръководител: проф. д-р инж. Сеня Терзиева

1. Преглед на дисертационния труд и анализ на резултатите

Съвременното информационно и технологично общество изисква формирането на високо квалифицирани и компетентни специалисти във всички епистемологични области. Затова разглежданият докторантски труд на инж. Лилия Георгиева Христова на тема: „Формиране на умения за заетост по аналитична химия за студенти в инженерни специалности“ е изключително актуален и е пряко свързан с „отварянето“ на България към Европа и света. По този начин, самата дисертационна разработка представлява своеобразен изследователски принос на автора сред многообразието от дидактически технологии и техники за формиране на различни умения. В конкретния случай, предмет на изследването е процесът на формиране на умения за заетост като компонент от обучението на инженер-технолози по учебната дисциплина „Аналитична химия“, който се намира във функционална релация с основната цел - създаване на съответен оптимизиращ концептуален модел.

Богатият и задълбочен литературен анализ и синтез, базиращ се на 146 източници, от които 9 са на кирилица и 137 – на латиница, е само едно от доказателствата, че докторантът е много добре запознат с изследвания проблем. Това личи както още от въведението на труда, където се прави аргументирана обосновка на актуалността на изследваната проблема, чрез позоваване и цитиране на съвременни български и международни публикации, така и от цялостното съдържание на дисертацията.

Безспорна положителна страна е наличието на ясно очертана изследователска теза, което е едно от най-съществените изисквания за научни разработки от подобен характер. Г-жа Лилия Христова аргументирано е осъществила нейното реализиране, което отчетливо си личи при запознаването с текста и открояването на основните

приноси: в контекста на образованието през целия живот са синтезирани и изведени по-важните съвременни концепции за новите умения на 21 век; прави се анализ на уменията за заетост в качеството им на свързващи атрибути и е създаден лесно приложим образователен модел; разработен е дизайн на обучение по фундаментална учебна дисциплина „Аналитична химия“, който подпомага идентифицирането на прилаганите генерични умения като носители на себепознание и мотивация; създадена е специална обучителна среда, която спомага за интегрирането на уменията за заетост в образователния процес; аргументирано е обоснована необходимостта от промяна на бинарната взаимовръзка преподаване – учене и интегриране на обучението с личностните способности за кариера, като е изведено обобщаващото понятие – умения за заетост; на теоретичната основа за проектиране на академичен курс и на аналитичното описание на уменията за заетост е изграден концептуален модел на тези умения.

След запознаването ми с труда, мога категорично да заявя, че конкретната цел и точно и ясно формулираните задачи на изследването са постигнати, като е било възможно задачите да бъдат сведени до по-малък брой.

Необходимо е също да се отбележи и авторското емпирично изследване, което е проведено с презентативна извадка и е анализирано и представено съгласно съвременните научни изисквания.

2. Оценка на съответствието между автореферата и дисертационния труд

Авторефератът отговаря на изискванията и е в съответствие с дисертационното изследване, като синтезирано отразява неговите основни резултати. Краткото обобщено представяне на докторантския труд в автореферата включва: обосноваване актуалността на изследваната тема; определяне на обект, предмет, цел и задачи на изследването; анализиране на основните теоретични концепции и модели при осъществяване на прехода от висше образование към кариерна идентичност и заетост; акцентуване на необходимостта от нови умения за нови работни места при променената парадигма на инженерното образование; извеждане на стратегия за включване и развитие на умения за заетост в академичен ракурс и създаване на съответен концептуален модел; анализиране на съвременните европейски документи доказващи необходимостта от актуализиране на уменията за заетост; синтезирано представяне на методиката на експерименталното изследване; статистически анализ и моделиране на резултатите от обучението, чрез използване на различни методи и техники, на стандартизирани анкетни въпросници, на студентското възприемане на оценяването на резултатите от ученето.

3. Мнение за публикациите на дисертанта по темата на дисертационния труд

Докторантът притежава достатъчно количество научни публикации по темата на дисертационния труд, като четири са статии в научни списания (всички са на английски език), две са от Национални научни конференции с международно участие и две са от

Научни постерни сесии. Единствената ми препоръка е в скоро време инж. Л. Христова да направи и самостоятелни публикации, защото всичките от така представените осем са в съавторство.

4. Лични впечатления за дисертанта

До този момент не мога да отразя преки лични впечатления от инж. Лилия Христова, тъй като не я познавам. Косвените ми впечатления, които се базират единствено от запознаването ми с нейния дисертационен труд са следните: преподавател, който реализира хуманно-личностно ориентирано формално обучение във висше училище, изцяло конструирано на субект-субектни отношения. Така учебното познание се осъществява чрез позитивно отношение и разбиране, при което се стимулира и провокира творческо-евристичната дейност на учещия се субект.

5. Заключение

Докторантският труд съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Той показва, че докторанта притежава задълбочени теоретични знания и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Считаю, че дисертацията отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ и давам своята положителна оценка. Предлагам на почитаемото научно жури да **присъди образователната и научна степен „доктор” на инж. Лилия Георгиева Христова** в областта на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини).

17 април, 2018 г:

Изготвил становището:

(доц.д-р Коста Герджиков)